

БЮДЖЕТНИЙ КОНТРОЛЬ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Останні декілька років виявилися для України тяжкими та напруженими, як в політичній, так і в економічних сферах. Зміна внутрішнього фінансового ладу, курсу України у напрямку інтеграції до міжнародного простору повинні супроводжуватися суттєвою перебудовою управлінських функцій держави, в тому числі контрольних. Недооцінка ролі бюджетного контролю є однією з причин кризових явищ, що відбуваються у нашій державі протягом останніх років.

Сьогодні, в умовах кризи, це питання є особливо актуальним, оскільки підвищується кількість правопорушень в бюджетній сфері, що відповідно, зумовлює необхідність вдосконалення методології контролю за формуванням та використанням бюджетних коштів, а також розроблення системи показників ефективності здійснення контролю.

Контроль використання бюджетних коштів є невід'ємною частиною бюджетного контролю, а також одним із важелів державного управління, яке сприяє ефективній бюджетній політиці та успішній реалізації фінансової підтримки.

Серед основних проблем створення ефективного бюджетного контролю на регіональному та місцевому рівні можна виділити наступні, які потребують негайного вирішення (таблиця 1).

Таблиця 1

Основні проблеми створення ефективного бюджетного контролю

<i>№ з/п</i>	<i>Основні проблеми здійснення бюджетного контролю</i>
1.	Недосконале правове поле та методологічне забезпечення
2.	Громіздка та неефективна організаційно-функціональна структура системи державного бюджетного контролю
3.	Незадовільний стан фінансово-бюджетної дисципліни
4.	Низька відповідальність учасників бюджетного процесу

Право на здійснення контрольних, контрольно-ревізійних, наглядових, фіскальних і аудиторських функцій щодо бюджетних коштів, державного та комунального майна мають цілий ряд центральних органів державної влади, які функціонують відокремлено один від одного, без формування цілісної системи бюджетного контролю. Відсутній чітко регламентований розподіл функцій, процедур, а також не визначено механізм взаємодії та координації діяльності між центром та регіонами.

Відсутність офіційної звітності про стан фінансово-бюджетної дисципліни на місцевому рівні, а також невизначеність механізму встановлення відповідальності посадових осіб, уповноважених на здійснення державного бюджетного контролю

на місцевому рівні створюють умови для значного зниження рівня фінансово-бюджетної дисципліни як в цілому по країні, так і в переважній більшості регіонів.

Зазначені проблеми посилюються незацікавленістю з боку керівників місцевих органів влади у підвищенні дієвості та ефективності бюджетного контролю, а також зволіканням процесу розвитку цієї сфери.

Крім того, можна виділити недостатній рівень інформування громадськості щодо стану фінансово-бюджетної дисципліни та результатів контрольних заходів на регіональному рівні.

З метою вирішення проблем здійснення місцевого бюджетного контролю органам влади необхідно здійснити низку системних заходів, які б дозволили стабілізувати фінансово-бюджетну дисципліну на місцевому рівні (таблиця 2).

Таблиця 2

Шляхи вирішення проблем здійснення бюджетного контролю

<i>№ з/п</i>	<i>Шляхи вирішення проблем</i>
<i>1</i>	<i>2</i>
1.	Розробка та прийняття Закону про бюджетний контроль та Кодексу етики аудиторів
2.	Підготовка змін до Бюджетного кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення
3.	Створення внутрішнього державного аудиту в органах місцевої виконавчої влади, при цьому, розмежувати функції інспектування (ревізії) та аудиту
4.	Вжити відповідних заходів щодо впровадження системи муніципального бюджетного контролю та аудиту на регіональному та місцевому рівні
5.	Посилити відповідальність керівників на всіх рівнях управління та чітко встановити її межі в законодавстві
6.	Запровадження оцінки ризиків при проведенні державного аудиту і фінансового управління та прозорого механізму планування проведення контрольних заходів

Продовження таблиці 2

<i>1</i>	<i>2</i>
7.	Створення умов на місцевому рівні з підготовки та перепідготовки кадрів відповідно до нових кваліфікаційних вимог та методик. Запровадження у відповідних навчальних закладах курсу з підготовки державних аудиторів
8.	Розробка єдиної форми та порядку звітності у сфері державного бюджетного контролю та аудиту для місцевих органів виконавчої влади
9.	Звіт про стан фінансово-бюджетної дисципліни на місцевому рівні включити до звіту про виконання відповідного бюджету
10.	Створення єдиної інформаційної бази у сфері державного бюджетного контролю з можливістю використання її на місцевому рівні

Виконання вищезазначених заходів у сфері бюджетного контролю дозволить органам місцевого самоврядування здійснювати ефективне управління бюджетними коштами, що знаходяться у їх розпорядженні, та в цілому, стабілізувати фінансово-бюджетну дисципліну на місцевому рівні.